

Rad s učenicima s teškoćama u razvoju kao dinamičan suradnički susret osoba

Tanja Horvat
Kristina Benček
Martina Gregorina Tomac

Katehetska ljetna škola,
25. i 26. 8. 2025. Zagreb

Što nas očekuje?

Strategije učenja i poučavanja

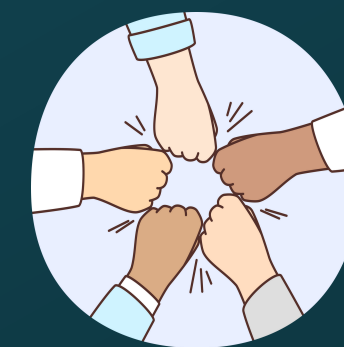
Dokumenti važni za izradu Ik-a

Strategije podrške

RADIONICA

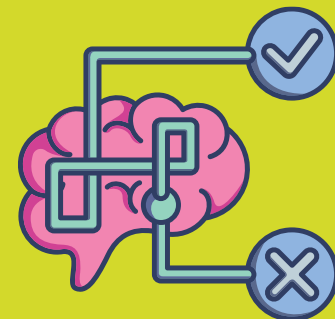

Strategije učenja i poučavanja

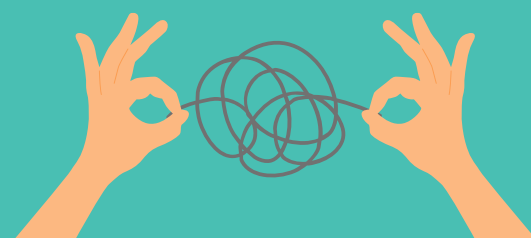
Multisenzoričko

Učenje
otkrivanjem

Situacijsko

Učenje
stvaranjem

Molitva

Iskustveno

Učenje
kroz igru

Iniciјalna
procјena

Indivіdualizirani
kurіkul

Primjereni program/kurikulum odgoja i obrazovanja: Poseban program uz individualizirane postupke	ŠKOLSKA GODINA: 2025. / 2026.
IME I PREZIME UČENIKA: M.K	DATUM ROĐENJA: /
NASTAVNI PREDMET: Katolički vjeronauk / 1 sat tjedno	VJEROUČITELJICA: T.H.
RAZREDNI ODJEL: 1. B	RAZREDNIK / STRUČNI SURADNICI: M. S. (pedagog), T. L. (defektolog) Osobe koje stalno/povremeno pružaju potporu u nastavi (npr. pomoćnik u nastavi, stručni komunikacijski posrednik, stručni tim): pomoćnica u nastavi D. Z.

INICIJALNA PROCJENA (opisati osobitosti školskog učenja – pažnja, koncentracija, pamćenje, samostalnost, vještine, potrebe, interese, predznanja):
Rječnik učenika je siromašan. Odgovara na pitanja ponekad eholalijom, a većinom sa DA/NE. Povezano usmeno izražavanje je na razini odgovora na pitanja jednom riječju. Pokazuje razumijevanje jednostavnih uputa; pamti samo neke elemente gledanog/ slušanog sadržaja. Dezorijentiran u vremenu i prostoru, vizualni raspored dana i vjeronaučnih aktivnosti mu daje sigurnost. Djelomično je motiviran za vjeronaučne sadržaje. Pažnja kratkotrajna. Razrednih pravila se većinom pridržava uz verbalnu, slikovnu i po potrebi fizičku podršku te dodatnu motivaciju. Česta potreba za auditivnom i vizualnom stimulacijom. Imenuje osnovne vjerske pojmove iz osnovne škole, no teško povezuje biblijske događaje s dubljim značenjem u životu Crkve i društva. Pokazuje interes za teme obitelji i prijateljstva.
Potrebno je ponoviti imenovanje blagdana te raditi na razumijevanju već usvojenih pojmova.
Potrebe(odgojne): U suradnji s razrednikom poticati pridržavanje razrednih pravila ponašanja i produživati pažnju. Razvijati ustrajnost u radu i samostalno dovršavanje zadataka. Jačati socijalne vještine kroz grupni rad. Povezivati gradivo s konkretnim primjerima iz svakodnevnog života učenika.
(obrazovne): Potreba za kraćim i jasnijim uputama, praćenim vizualnim prikazima. Potreba za skraćivanjem i pojednostavljivanjem dužih tekstova. Potreba za slikovnom podrškom uz pojašnjavanje novog pojma, te češćim ponavljanjem i pojašnjavanjem ključnih pojmova. Potreba za postavljanjem usmjerenih pitanja uz slikovnu podršku ili poticanje putem zvuka, pokreta, dramatizacije. Potreba za započinjanjem odgovora uz učeničino ponavljanje i nastavljanje odgovora. Potreba za češćim ponavljanjem ključnih pojmova i provjerom razumijevanja. Potreba za vođenim bilješkama ili unaprijed pripremljenim radnim listićima. Potreba za skraćivanjem sadržaja prepričavanja, te za višekratnim slušanjem jednostavnog modela. Potreba za pojednostavljenjem sadržaja koji zapamćuje. Poticati imenovanje ključnih pojmova. Pružanje pravilnog jezičnog uzorka i korekcijom nepravilnog. Potreba za povezivanjem aktivnosti sa pojedinim dijelovima sata. Potreba za većom zastupljenošću individualnog rada. Poticati izražavanje mišljenja kroz kraće usmene vođene razgovore.

Lista procjene

	Postoji li potreba za:
je stručnog nazivlja usvojeno nazivlje zumijevanje	☐ reduciranjem predviđene količine novih pojmova ☐ slikovnom podrškom uz pojašnjavanje novog pojma (pri izlaganju ili uz tekst za čitanje, zadatak) ☐ vrlo postupnim proširivanjem novih pojmova ☐ češćim ponavljanjem ključnih pojmova
	Postoji li potreba za: ☐ postavljanjem usmjerenih pitanja ☐ započinjanjem odgovora uz učenikovo ponavljanje i nastavljanje odgovora ☐ dopunskim pitanjima ☐ jednostavnom i preciznom formulacijom pitanja
Povezano usmeno izražavanje (prepričavanje, pričanje, opisivanje, izvješćivanje) ☐ uglavnom na razini odgovora na pitanja ☐ nepovezano u odnosu na tijek ☐ siromašno, skokovitog tijeka ☐ uglavnom potpuno u odnosu na tijek ☐ potpuno u odnosu na tijek iznošenja sadržaja	Postoji li potreba za: ☐ drugačijim medijem (npr. umjesto teksta slika, zvučni predložak isl.) ☐ davanjem slijeda u vidu slika ili rečenica, isticanjem ključnih dijelova ☐ uspostavljenim slijedom nedovršenih rečenica ☐ za skraćivanjem sadržaja prepričavanja (npr. odlomak, sažetak, itd.) ☐ za višekratnim slušanjem jednostavnog modela, dopunskim pitanjima
Tehnika čitanja (pravilnost, brzina, izražajnost) ☐ djelomično razvijena tehnika čitanja (sinteza 4-6 slova) ☐ uglavnom zadovoljavajuća tehnika čitanja ☐ dobro razvijene sve kvalitete čitanja	Postoji li potreba za: ☐ češće konzultacijama s logopedom ☐ uređenjem tiska (jači tisak, veličina slova, razmaci između riječi, odlomaka...) ☐ korištenjem orijentira pri čitanju, češćim čitanjem kraćih, jednostavnih tekstova, odlomaka obrađenih tekstova
Razumijevanje pročitnog/gledanog/slušanog ☐ nerazumijevanje pročitnog/gledanog/slušanog ☐ razumijevanje nekih elemenata pročitnog/gledanog/slušanog ☐ razumijevanje bliskih sadržaja pročitnog/gledanog/slušanog	Postoji li potreba za: ☐ vidnom, slušnom ili drugom osjetnom podrškom, promjenom medija ☐ reduciranjem složenosti sadržaja koji se čita, gleda, sluša (dužina teksta, lingvističko-semantički izraz,broj činjenica, elemenata)

Individualizirani kurikulum

Pravilnik o osnovnoškolskom i srednjoškolskom odgoju i obrazovanju učenika s teškoćama u učenju

čl. 5. Redoviti program uz individualizirane postupke

čl. 6. Redoviti program uz prilagodbu sadržaja i individualizirane postupke

čl. 8. Posebni program uz individualizirane postupke

čl. 9. Posebni program za stjecanje kompetencija u aktivnostima svakodnevnoga života i rada uz individualizirane postupke

PRILOG 1. ORIJENTACIJSKA LISTA VRSTA TEŠKOĆA

1. Oštećenja vida
2. Oštećenja sluha
3. Oštećenja jezično-govorne glasovne komunikacije i specifične teškoće učenja
4. Oštećenja organa i organskih sustava
5. Intelektualne teškoće
6. Poremećaji u ponašanju i oštećenja mentalnog zdravlja
7. Postojanje više vrsta i stupnjeva teškoća u psihofizičkom razvoju

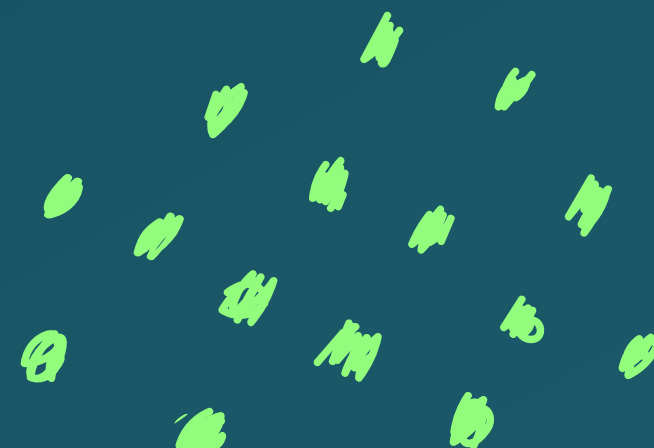

Strategije

podrške

- prilagodba pristupa u učenju, poučavanju i vrednovanju
- uvažavanje sposobnosti (osjetilnih, kognitivnih, govornih, motoričkih, ponašajnih)
- koriste se u **funkciji stvaranja preduvjeta za učenje i za vrijeme poučavanja**

podrška na razini
spoznaje

vizualna
podrška i
asisitivna
tehnologija

podrška putem
strukture

fizička
podrška

podrška u
komunikaciji

Strategije podrške

senzorna
podrška

verbalna
podrška

emocionalna
podrška

Podrška na razini spoznaje

- prilagodba sadržaja (težina, količina...)
- princip složenosti (od jednostavnog do složenog, od konkretnog do apstraktnog)
- pomaže postupno obrađivati informacije
 - smanjuje kognitivno opterećenje

Podrška putem strukture (stvaranje rutine)

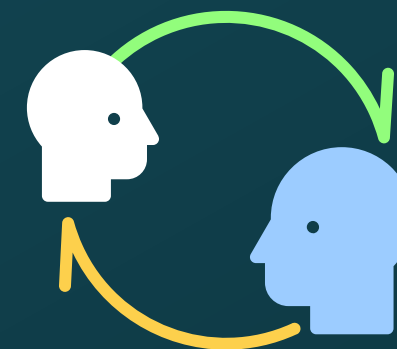
- struktura prostora, vremena i aktivnosti

Podrška u komunikaciji

- prilagoditi i usustaviti način komunikacije kako bi razmjena informacija u odnosu učenja i poučavanja bila potpuno jasna

Gesta, verbalna podrška, potpomognuta komunikacija (alternativna i augmentativna komunikacija)

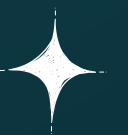
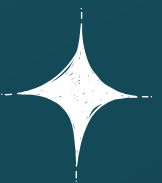
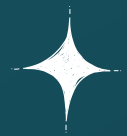
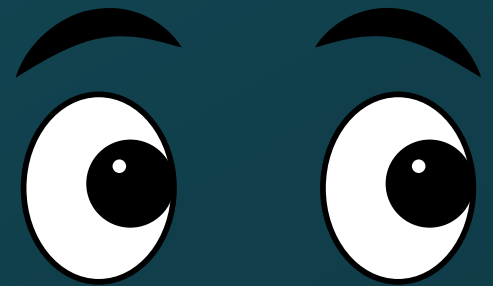
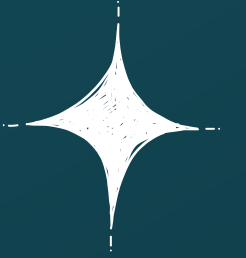
Verbalna podrška

- zahtjevi primjereni komunikacijskim vještinama učenika
- upotreba jednostavnog jezika
- provjeravanje razumijevanja upute
- ponoviti uputu te po potrebi dodatno objašnjenje u drugom obliku (slika)
- upute trebaju biti konkretne, precizne i kratke, razlomljene u korake
- raditi kratke stanke
- paziti na oblikovanje pitanja (jasna, nedvosmislena, upućivačka i sl.),
- ponoviti ključne pojmove na početku i na kraju nastavnog procesa

Vizualna podrška

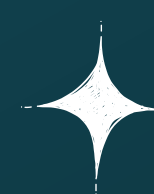
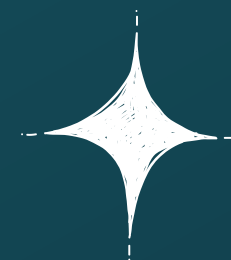
- usmjerena na usvajanje sadržaja putem konkretna/slika/fotografija/piktograma
- na organizaciju i označavanje informacija
- poticanje primjerenog ponašanja
- poučavanje socijalnim vještinama – društvene priče
- poučavanje samokontroli
- pružanje mogućnosti izbora

Vizualna podrška

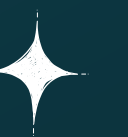
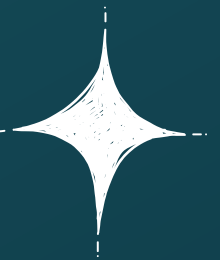
Primjeri vizualnih pomagala:

- slike s imenovanim dijelovima
- jednostavne umne mape
- tablice za unos podataka lijepljenjem pojmova, pisanjem, prepisivanjem, crtanjem
- T-tablica za razvrstavanje
- priča u slikama
- video-modeliranje
- video isjecci s biblijskim pričama i svjedočanstvima
- lenta vremena
- PowerPoint / prezentacije s jasnim slikama i kratkim tekstom
- mjesečni, tjedni, dnevni rasporedi...
- pravilo *prvo – onda*

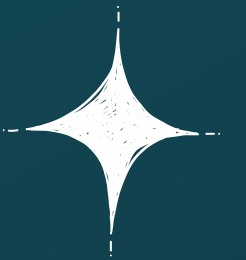
Asistívna tehnologíja

- nisko do visokotehnološki uređaji/oprema
- softveri za prepoznavanje govora, prilagođene tipkovnice ili komunikacijski uređaji kojima se komunicira ili prenosi određena poruka/sadržaj

Fízička podrška

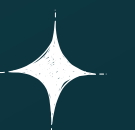
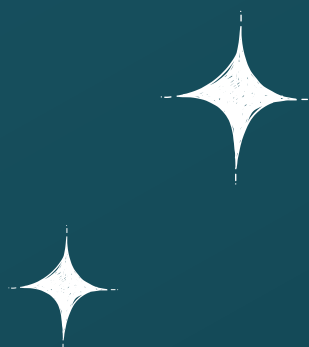
- fizičko pružanje pomoći učeniku pri obavljanju određenih radnji ili zadataka koje zbog svojih poteškoća ne može samostalno izvršiti

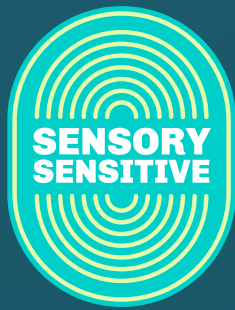

Cilj fizičke podrške je omogućiti učeniku uspješno sudjelovanje u aktivnostima s namjerom postupnog smanjenja iste kako bi se potaknula veća samostalnost.

MAX ---- MIN
FIZIČKA
PODRŠKA

Senzorna podrška

- usmjerena je na poticanje ili reguliranje osjetilnih podražaja, odnosno korištenje čula (vid, sluh, dodir...)
- posebno važna za učenike s oštećenjem vida, učenike s autizmom, ADHD-om, te drugim razvojnim teškoćama, jer im pomaže da se bolje fokusiraju, smanje stres te reguliraju svoje reakcije na okolinu

Primjeri senzorne podrške: korištenje predmeta s različitim teksturama (npr. spužve, pijesak, antistres predmeti) za smirivanje ili poticanje fokusiranosti, snimalice ili aplikacije gdje učenik može preslušati gradivo više puta, naglašavanje ključnih riječi tonom/glavnom riječju, omogućavanje kretanja za vrijeme satova-pauza, dramatizacija biblijskih događaja (uloge, pokreti), izrada plakata, radionice...

Emocionalna podrška

- pružanje sigurnog, poticajnog i razumijevajućeg okruženja unutar učionice
- primjeri emocionalne podrške: pohvale i poticaji za trud, pribori i vizualna pomagala u identifikaciji emocija (jednostavni piktogrami prikaza emocija) i strategijama nošenja s određenim emocijama (duboko disanje, brojanje do 10, senzorne igračke, šetnja hodnikom, boravak van učionice), priče za usvajanje društvenih vještina...

Cilj ove podrške je smanjiti tjeskobu, frustraciju i stres, te potaknuti emocionalnu stabilnost i samopouzdanje, što je ključno za uspješno učenje.

BRAVO!

Od podršky do samostatnosti

Radiónica

1.

2.

3.

Milosrdni Samarijanac (Lk 10, 30-37)

Isus prihvati i reče: »Čovjek neki silazio iz Jeruzalema u Jerihon. Upao među razbojnike koji ga svukoše i izraniše pa odoše ostavivši ga polumrtva. Slučajno je onim putem silazio neki svećenik, vidje ga i zaobiđe. A tako i levit: prolazeći onuda, vidje ga i zaobiđe. Neki Samarijanac putujući dođe do njega, vidje ga, sažali se pa mu pristupi i povije rane zalivši ih uljem i vinom. Zatim ga posadi na svoje živinče, odvede ga u gostinjac i pobrinu se za nj. Sutradan izvadi dva denara, dade ih gostioničaru i reče: 'Pobrini se za njega. Ako što više potrošiš, isplatit ću ti kad se budem vraćao.'« »Što ti se čini, koji je od ove trojice bio bližnji onomu koji je upao među razbojnike?« On odgovori: »Onaj koji mu iskaza milosrđe.« Nato mu reče Isus: »Idi pa i ti čini tako!«

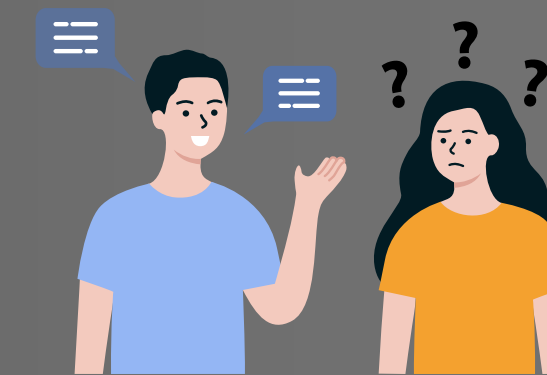

1.

Učenica 8. r. – školovanje prema čl. 5. – Redoviti program uz individualizirane postupke

Učenica koristi jednostavnije i agramatične rečenice u kojima su često ispušteni ili pogrešno upotrijebljeni pomoćni glagoli, prijedlozi, veznici. Pogreške su vidljive i u rodu, broju i padežu riječi. Učenica ima poteškoće u pamćenju i slijeđenju uputa za zadatak, prepisivanju s ploče, pisanju po diktatu, provjerama znanja. Treba joj više vremena da se dosjeti nekih činjenica, odgovora na pitanje. Čita sporije, otežano, često netečno. U pisanju je sporija. Navodi da joj je teško pisati sastavke te ponekad ne uočava svoje greške kod pisanja. Prisutne su i teškoće u planiranju učenja i izvršavanju obaveza, postavljanju i ostvarivanju ciljeva.

1. RAZVOJNE JEZIČNE TEŠKOĆE

- koristiti jezično prerađene - sažetije tekstove (izdvojiti bitne pojmove, jednostavne rečenice) - pritom ne dovesti jezik i sadržaj na razinu koja neće omogućavati napredovanje ili poticanje na usvajanje novih riječi
- provjeravati razumijevanje pročitano – dati joj više vremena za dosjećanje i odgovaranje (usmeno i pismeno), ponuditi izbor odgovora, nadopunjavanje rečenica
- u tekstu označiti mjesta koja su bitna: riječ/rečenica
- koristiti veći font i prored u tekstu
- ne tražiti da čita tekst pred cijelim razredom
- kod prepričavanja ponuditi smjernice za lakšu organizaciju prepričanog – npr. natuknice, vođenje bilježaka, isticanje važnijih dijelova, izrada kognitivne mape i sl.
- zanemariti pravopisne i gramatičke pogreške kod načina izražavanja pri čemu komunikacija mora biti djelotvorna
- smanjiti zahtjeve za prepisivanje s ploče
- u pismenom izražavanju – ne isticati gramatičke pogreške, ukazati na pogrešku i pomoći u ispravku
- ohrabrivanje, pohvala

2.

Učenik 1. r. SS– školovanje prema čl. 6. – Redoviti program uz prilagodbu sadržaja i individualizirane postupke

Rječnik učenika je sužen, na razini jednostavne svakodnevne komunikacije. Otežano proširuje novo nazivlje, posebno ono vezano uz apstraktne pojmove. Prisutne su teškoće u kratkoročnoj i dugoročnoj memoriji. Nova znanja stječe sporije. Izražavanje i razumijevanje na razini je jednostavno oblikovane rečenice. Učenik čita sporije i otežano, slova duže riječi. Grafomotorika je slabije razvijena. Prisutne su teškoće izgovora koje utječu na razumljivost govora. Slabije razumije društvena pravila. Bolje se snalazi u praktičnim i vizualnim aktivnostima.

2. INTELEKTUALNE TEŠKOĆE

- osigurati individualni rad – učitelj/pomoćnik u nastavi/vršnjačka podrška
- prilagoditi tekst – složenost, težina - jednostavne rečenice, slikovna podrška, veći font i prored – izdvojiti osnovne pojmove/ključne riječi u tekstu, prikazati slikovno
- koristiti učeniku poznate riječi, izdvajati i objašnjavati nepoznate, nove riječi uz zorno prikazivanje (npr. slika, predmet i sl.) - apstraktne pojmove konkretizirati – verbalno, vizualno
- objasniti zadatak jednostavnim rječnikom, provjeriti razumijevanje upute
- usmeno provjeravati razumijevanje sadržaja prilikom čitanja – čitanje dijela po dijela uz osvježavanje slijeda događaja i slikovnu podršku
- povezivati s konkretnim situacijama
- razumijevanje pročitane provjeriti jednostavnim konkretnim pitanjima – verbalni odgovor/izbor odgovora/slikovna podrška
- kod vrednovanja koristiti vidne i slušne znakove koji će mu pomoći u prisjećanju informacija o pročitane (npr. slike, ključna riječ)
primjeri. tekst sa slikama poredati po redoslijedu događanja
pokazati i/ili zaokružiti odgovor na slikama (višestruki odabir)
odabrati i/ili zaokružiti točan odgovor između dva ponuđena
- u komunikaciji se koristiti jednostavnim rečenicama s poznatim riječima
- kod pisanja voditi računa o izboru podloge, sredstava i orijentira za pisanje (npr. olovke koje ostavljaju deblji otisak, nastavci za olovke i dr.)
- omogućiti dulje vrijeme za izvršavanje zadataka
- planirati najpogodnije mjesto sjedenja i izbjegavati ometajuće podražaje
- ohrabrivanje, pohvala
- poticati pozitivnu suradnju i pružanje vršnjačke pomoći

3.

Učenik 2. r. SS – školovanje prema čl. 5. – Redoviti program uz individualizirane postupke

S učenikom se lako uspostavlja suradnja no zbog motoričkog nemira potreban je dinamičan pristup u radu. Često reagira nepredvidivo uz teškoće zadržavanja pažnje na duljim zadacima čitanja i pisanja te računanja. Tehnika čitanja je uglavnom zadovoljavajuća. Teže prati i izvršava višestruke upute, sklon sanjarenju. Otežano usmjerava pažnju na detalje, teško čeka svoj red. Teškoće su utvrđene i na području jezičnog razumijevanja dužih tekstova i razgovora. Izazov mu predstavljaju situacije kojima se traži dugotrajnija pažnja poput grupnih aktivnosti.

3. ADHD i teškoće učenja

- koristiti dinamičan i interaktivan pristup (diskusija, igra uloga, dramatizacija)
- pomoći učeniku organizirati vrijeme u kojem će se optimalno izmjenjivati aktivnosti i više kratkih stanki (npr. čitanje teksta – šiljenje olovke – rezanje - razumijevanje pročitano – pisanje i lijepljenje – bacanje smeća)
- omogućiti zadovoljavanje potrebe za kretanjem (učenika smjestiti tako da kretanjem ne ometa druge, te da uz kretanje može sudjelovati u aktivnostima na satu) – ako učeniku pomaže npr. crtanje ili stiskanje loptice da se umiri, omogućiti mu pauze
- tekst podijeliti na smislene kraće cjeline
- provjeriti razumijevanje pročitano – pitanjima i potpitanjima
- privući pažnju učenika ključnim isticanjem bitnog (npr. podebljavanjem, podcrtavanjem, strelicama)
- osigurati materijal s nastavnim sadržajima koje nije uspio do kraja napisati (npr. ispisati plan ploče koji će učenik zalijepiti u bilježnicu)
- usmjeravati učenikovu pažnju kratkim i jednostavnim rečenicama
- provjeriti prati li učenik nastavne aktivnosti i komunikaciju
- privući pažnju učenika ponavljanjem važnih dijelova, osloviti učenika imenom, naglasiti učeniku koje su informacije važne
- složnije upute rastaviti na korake, omogućiti po potrebi vizualno predočavanje po koracima (npr. dopustiti snimanje uputa i objašnjenja, koristiti kartice s ključnim riječima ili izrazima, rečenicama, slikovni prikaz uputa)
- omogućiti vidnu informaciju kao potporu slušnoj informaciji (npr. pravila, popisi, grafički organizator, video, slikovni materijal)
- pohvaliti za dobro odrađene zadatke

4.

Učenica 3. r. SS– školovanje prema čl. 5. – Redoviti program uz individualizirane postupke

Prilikom čitanja učenica ponekad zamjenjuje/ispušta/dodaje slova u riječima, predviđa riječi u čitanju prema prvom i drugom slogu, preskače redove ili čita isti red dva puta, teže se snalazi u tekstu. Ponekad čita tekst više puta kako bi pronašla odgovor na postavljeno pitanje. Na upit izdvaja glavne likove i okvirnu radnju u pročitanoj, a detalje teže. U pisanju je zamjetna slabija motorička preciznost, rukopis je slabije čitljiv uz zamjene/ispuštanja slova u riječima te pogreške na razini pravopisa. Teže se snalazi na papiru, ali i u prostoru. U diktatu ispušta riječi, cijele rečenice, pojedine riječi piše zajedno. Zamjetne su teškoće organizacije informacija, teškoće prenošenja u pisani oblik. Sniženog samopouzdanja.

4. DISLEKSIJA, DIGRAFIJA, *emocionalne teškoće*

- prilagoditi tisak/tekst (povećani razmaci između riječi, rečenica, redova teksta, odlomaka, uvećanje tiska (font min 14; jednostavni San Serif – Arial, Comic Sans), poravnavanje po lijevoj margini, svaka rečenica u zasebni red ako je potrebno, boja papira – preporuka bež)
- produljiti vrijeme za čitanje teksta
- istaknuti (podebljati) ono što je bitno (može i drugom bojom) - ključne riječi, zadatke i pravila
- pomoći u snalaženju u tekstu prilikom čitanja korištenjem orijentira (praćenje slijeda čitanja prstom, korištenje plastičnog ili kartonskog vodiča za čitanje - otkriven redak koji se čita, ostalo je prekriveno)
- smanjiti nepotrebno prepisivanje s ploče - plan ploče s mogućnošću upisivanja ključnih riječi, zadataka, bilješki, grafičkih prikaza i ostaloga što učenica može zalijepiti u svoju bilježnicu
- naglasiti što će se učiti, završiti lekciju sažetim prikazom, pomoći u organizaciji i praćenju uputa po potrebi
- sustavno provjeravati je li učenica razumjela sadržaj, pojmove
- koristiti tehnike vizualizacije – npr. kognitivne mape
- naglašavati važnost urednosti rukopisa, ne kažnjavati kad ne može bolje
- koristiti pozitivne, motivirajuće primjedbe te isticati dobra postignuća u drugim područjima
- dati prednost usmenom ispitivanju, uz potpitanja
- omogućiti produljeno vrijeme za pismeno ispitivanje i kvantitativno manji broj zadataka uz različite tipove zadataka - uspoređivanje, dopunjavanje, zaokruživanje, dosjećanje
- kod pismenih provjera uputiti učenicu da prekontrolira netočno riješene zadatke
- osigurati pomoć drugih učenika u čitanju zadataka prema potrebi – vršnjačka podrška
- dogovoriti se što i kada će biti pitana
- graditi u razredu pozitivno ozračje – pravo na različitost
- jačati samopouzdanje te pohvaljivati trud koji ulaže kao poticaj za buduću motivaciju

5.

Učenik 1. r. SS – školovanje prema čl. 6. - Redoviti program uz prilagodbu sadržaja i individualizirane postupke

Učenik se izražava jednostavnim i složenijim rečenicama, ponekad agramatičnim. Suženih je interesa, nameće svoje teme od interesa u razgovoru. Ovisan o rutini, teže se snalazi u vremenu i prostoru. Pažnja je lako otklonjiva distraktorima iz neposredne okoline. Smeta mu buka, jako svijetlo. Voli odijevati samo određenu vrstu odjeće. Razumije i izvršava jednostavne upute. Teže razumije apstraktne pojmove i određene socijalne situacije. Razumije i poštuje pravila, prihvaća promjene uz prethodni dogovor. Na teže zahtjeve reagira burno. Čita duži tekst sa slikama, odgovara na postavljena pitanja vođen pročitanim tekstom. Kod razumijevanja pročitanoj javljaju se teškoće pamćenja pročitanoj, uočavanja detalja, zaključivanja i organizacije prepričanog. Postavlja pitanja, iznosi jednostavne komentare. Piše čitko, pisanim slovima, ali preferira velika tiskana slova, dešnjak. Teže ostvaruje vršnjačke odnose.

5. POREMEĆAJ IZ SPEKTRA AUTIZMA

- prema potrebama učenika osigurati individualni rad s osobom za podršku (pomoćnik u nastavi)
- upoznavati učenika s planom, redoslijedom, trajanjem aktivnosti i odmorom u radu - strukturirano, predvidivo razredno okruženje, vizualni dnevni raspored aktivnosti
- davati jasne upute, raščlaniti na manje korake - plan rješavanja po koracima
- planirati najpogodnije mjesto sjedenja i izbjegavati ometajuće podražaje
- prilagodba teksta – konkretizirati, sažeti, pojednostaviti, upotrebljavati slikovnu podršku, tekst prilagoditi vizualno – font, razmak, prored, svaka rečenica u svoj red
- isticati bitno različitim tipovima obilježavanja i/ili slikovnog predočavanja – vizualni pristup
- agramatičnost u govoru ne ispravljati direktno – samo ponoviti izrečeno pravilno
- upotrebljavati rječnik primjeren sposobnostima razumijevanja učenika
- povezivati nove apstraktne pojmove s poznatima, stavljati ih u kontekst životnog okruženja učenika
- provjeriti razumijevanje pročitano – primjeri. jednostavna, konkretna pitanja/ prepričavanje/ stvaranje redoslijeda priče - složiti priču od slika i/ili ponuđenih rečenica/ izbor odgovora/ nadopunjavanje i dr.
- odrediti najprimjereniji oblik vrednovanja – usmeno, pismeno – učeniku dati primjere pitanja za uvježbavanje
- odrediti zadaće osobnog pomagača pri provjeri znanja – npr. čitanje teksta/ zadataka/ pitanja, crtanje prema naputku učenika, okretanje stranica, usmjeravanje pažnje i sl.
- produžiti vrijeme rješavanja i završavanja zadatka
- pozitivno potkrepljivati pažnju i izvršavanje zadatka na vrijeme
- jake strane i interese učenika koristiti u radu
- važnost uočavanja pojave frustrirajućih zadataka i aktivnosti – senzoričko preopterećenje ili frustracija – prevencija
- otkloniti senzorne smetnje koliko je moguće – npr. navući zavjese, zatvoriti prozor ako je buka iz vanjskog prostora, koristiti slušalice i sl.
- pohvaliti učenika za određenu aktivnost
- uvesti smisleno potkrepljenje (nagrada - motivator)
- poticati vršnjačku podršku – npr. kviz

Radionica

